

Lipra de Salarii

El mai impresionant spectacol pe care cătă-
torul din ultimi ani îl are, străbătând
statele continentului nostru, și cu deose-
bite statele industriale ale apusului,
este fără îndoială acela de a privi
mii de mâni îndreptate spre el, mâni
crispate de suferință cari îi imploră mila.

Aceasi mila, sub ciudate și neenumerate
forme, i-o cere și societatea în mijlocul
căreia se găsește, societatea îngrijorată
de soarta celor rămași fără pâine ~~și~~
pe care ea nu-i poate ajuta pe altă cale.

Și numărul celor fără pâine nu
este mic; el se ridică în continentul
nostru la multe milioane.

Adunați la un loc toți acești
flămânzi împreună, cu familiile lor,

2
ar constitui o țară ^{de mare} ~~de mărime~~ mijlocie.

O țară întreagă de flăcăuși, luptându-se
eroic între viață și moarte, ce epopee
îngrozitoare! ce cataclism nemiăsurat!

Istoria dealungul timpurilor nu a mai
înregistrat vreodată o astfel de încercare.

Într-o boală molipsitoare de altă
dată, în mersul lor răspânditor de moarte
erau aprite la cordoane, după cum și
spectrul cel mai de temut al vremurilor
trecute, fructele, se mărginea la
ținuturile arse de secetă sau la tate
de cine știe ce pedeapsă dumnezeiască.

Urgia din timpurile noastre însă nu
cumva este aprinsă; ea străbate toate
țările lumii și inconjură pământul.

Abătuturii ei nu este provocată
nici de boală și nici de vre-o altă

Explicatiunea dezechilibrului între
necesitățile de viață actuală ale popula-
ției și între posibilitățile ei de a le
acoperi câtă se poate da prin ceea ce
s-a numit „lipsa de lucru”.

„Dar „munca” ştii că nu este apăsămintul
de viaţă al lui „homo economicus”.

Sift mai ^{stare} ~~stare~~ ^{stare} că omul prin firea lucrurilor
dacă are tot ce-i^{este} trebuie și tot ce
ce ^{intelectul} minții lui voie noapte că îi

trebuie ^{atunci} să se mai slăvească după muncă.
Munca este o cheltuială de forță pe care omul a primit-o și sălăriea este o plăcere împănă.
Nu odăia via spus, și totuși lumea

este de acord că „omul nu trăiește ca să muncească ci ^{el} muncește ca să trăiască”.

Așa dar nu de lipsă de lucru „se poate plânge omul ^{mai els în împrejurările de azi-zi} când în viața de toate zilele sunt încă atâtea și atâtea de făcut.

Cea ce lipsește ^{într-azi} este altceva, este ceea ce și la noi și aiurea se cere cu insistență, în fie care zi, și din ce în ce mai mult, meci chiar cu amănunțimea, ^{ceea ce lipsește} este salariul. Dacă ~~trebuie~~

~~se~~ în adevăr ^{trebuie} să se proteje și munca în ^{schimbul salariului} ~~conținut~~ loc, aceasta, conform instinctului

economiei forțelor, este o chestiune secundară. Cu cât sunt mai puține zile de lucru în an și cu cât se lucrează

mai puține ore pe zi cu atât omul este mai mulțumit. Prin urmare nu este vorba de o satisfacție pe care o dă munca ^{într-azi}.

^{Străduința perseverentă} ~~după~~ ^{ne dă o parte} ~~într-azi~~ pe care omul timpului nostru o depune pentru mărirea

și înmulțirea salariilor, iar pe de altă parte
scutirea, dacă ar fi posibil ^{de} cu totul, a
timpului de lucru, îndreptățește ceea ce
am spus mai înainte.

Mergând pe această cale unii oameni
se apăsă să proclame chiar „dreptul la
muncă”. Afirmarea dreptului la muncă
într-o societate în care munca este liberă,
neîmpiedecată, ridicată de pedagogi la
rangul de virtute, pare cu atât mai
repotrivită cu cât un astfel de „drept
la muncă” nu se poate cere decât într-o
societate încâtusată.

O sumară și obiectivă analiză a
„dreptului la muncă”, așa cum el a fost
fluturat cu multă dibăcie în fața
multimilor, ne arată că în fond
nu este vorba de un drept la muncă
ce se cere, ci de un „drept la salariu.”

... astfel și în cazul mediu soci.

6

~~Am~~ dar ne găsim într-o vreme în care o
 parte din societatea omenească se crede
 îndreptătită să ~~cauă~~ reclame interne-
 cerea de drepturi noi. ~~Acum~~ Însu-
 nează ^{acesta} ~~ca~~ în structura societății noastre
 s-au produs unele schimbări ^{etate de fundamentale} ~~care~~
 în ^{tre} ~~tre~~ necesită o nouă ordonare?

Că de-a lungul timpurilor raporturile
 dintre oameni s-au schimbat și că
 problema ea ^{lipsei de salarii} ~~accea~~ a ^{munca} lipsei de lucru
 nu s-au pus întotdeauna este adevarat.

În lumea veche spre pildă despre lipsa
 de lucru, ca fenomen social, nu se putea
 vorbi fiindcă mortul acelei lumi nu
 se baza decât într-o infimă de unică
 măsură pe salariu. Societatea de
 atunci ducea o viață patriarhală
 rafinată ~~și~~ precumpănită ~~și~~ ~~totuși~~
 pe agricultură și pe munca sclavilor.
 Tot astfel și în cel mediu soci.

beacurile care i-au urmat, o problemă a lipsei de lucru, în sensul aceleia care ne preocupă astăzi, nu a existat.

Și pe atunci salariul în viața economică avea o însemnătate cu totul redusă. În evul mediu și până târziu în epoca modernă societatea păstrează încă un caracter ~~agrar~~ ^{pașnic} iar traiul se desfășoară într-un cadru strâmt și modest. Mai mult decât atâtea, cunoscutele îngrădiri ale meșteșugurilor, prin măsurile rigide și severe ale breșelor, înlăturând posibilitatea dezvoltării muncii pe salariu, asigurau în razele orașelor o existență fără pretențiuni a celor ocupați în domeniul meseriilor.

~~Prin urmare~~ Pleia și statul modern, ^{deci} în urma vulgarizării salariului ca mijloc de existență, ~~va pune~~ ^{va pune} problema lipsei de lucru ca problemă socială.

nevoile ~~ca~~ 8

În adevăr statele naționale sunt acelea care cele dintâi vor da un prim avânt muncii pe salariu. Nevoile apărare în afară, necesitatea menținerii ordinii interioare, asigurarea unei bune administrații și justiții, ^{etc.} toate acestea au nevoie de un ~~aparat~~ ^{un} aparat pe care statul național îl pune în mișcare prin numeroși oameni plătiți din bugetul public.

Întrucât creșterea și perfecționarea acestui aparat reclama cheltuieli din ce în ce mai mari, conducătorii statelor se văd siliți, pentru a putea aduna ^{pe cale de impozite} sumele necesare, să devalte viața economică a popoarelor lor. Un astfel de scop a urmărit ^{mercantilismul} ~~politică mercantilită~~ pe care ^{cu intensități diferite} îl căutăm ^{aplicat} ca politică de stat, în aproape toate țările europene.

Așa dar dezvoltarea manufacturilor ~~se~~ aduce un nou număr și din ce în ce mai mare de salariați în societatea europeană. Odată cu ^{marile} ~~invenții~~ și descoperiri

se creează schimbul

hostul

de la finele secolului al 18-lea și de la începutul celui de al 19-lea industriile au un avânt atât de mare încât toate încatuzările medievale, slăbite și anachronice sunt abolite. Libertatea deplină ^{și în toate domeniile} le ia locul. ^{în astfel de împrejurări} Țările în schimbă aspectul. Se întind către centre orașenști noi, cele vechi cresc, și unele și altele iau proporțiuni uriașe sub exodul satelor cari vin să le populeze ca salariați publici și particulari sau ca lucrători. Proletarizarea țărilor ^{face progrese neîntrerupte}. Aceasta era situația ^{până} în presfârșitul războiului.

Milioanele de ^{salariați} ~~lucrători~~, ~~cu~~ cu toate conflictele trecătoare, ^{dar} inerente ^{de} ~~conștate~~ din nemulțumirea pe care prestarea oricărei munci o produce, în primeau retribuțiunile necesare unei vieți din ce în ce mai ridicată.

Procentul celor lipsiți de salariu, al celor cari se oligumesc greu cu munca ^{de cele lenți sau} și cari schimbă ^{hostul}

(un) libertatea de mișcare, libertatea profesio-
nală, libertatea concurenței etc.

gătesc imediat de lucru, al celor licențiați
 în urma misiunii sau încetării ^{interzicându-se a} ~~activității~~
^{al celor în conflict de muncă cu patronii} ~~te~~ unei întreprinderi, al celor inactivi
 din cauza muncii lor sezoniere, ^{etc. etc.} procentul
 tuturor acestora ^{lipșiți de salariu} era surprinzător de redus,
 înaintea de război față de numărul total
 al salariaților.

Libertatea respectată în interiorul și în
 afara statelor da posibilitatea menținerii
 unui echilibru în întreaga viață
 economică a lumii. Legile economice
 își produceau fără gros efectele lor
 armonizatoare.

Odată cu războiul însă situația se
 schimbă. Libertatea este suspendată
 atât în interiorul statelor cât și în
 relațiile dintre ele.

Din neferocire această stare de lucruri
 nu revine la aceea dinaintea de război
 după încetarea ostilităților și încheierea
 păcii generale. Efectele nivelatoare

ale legilor economice sunt anihilate printr-un pronunțat intervenționism de stat.

În adevăr statele erte din război vor deodată toate, și fie care reparat pe costul său propriu, ~~și~~ nu numai să ^{reconstruiască toate uzinele} ~~refacă și cât mai e posibil~~, distruse de război, dar să și refacă cu cea mai mare urgență posibilă, ^{ba chiar și în întreaga} toate stocurile de altădată de materii prime și fabricate de alimente etc. etc. Fie care țară vea să producă tot ceea ce îi trebuie.

O astfel de contagiune cuprinde toată lumea.

Pentru punerea în aplicare a măsurilor acestora autoritățile fie care stat cantă și se închidă în sine.

Comerțul internațional, legăturile dintre state, sunt profund tulburate de prohibiții, contingente, autorizațiuni, taxe vamale etc. etc.

Protectionismul reînflorște ca în alte timpuri de mult uitate.

Se produce, sub îndemnul și uneori chiar controlul statului, o bicinire nemaijovenită și uneori fără alegere a forțelor naționale.

Din această cauză, la care pentru unele state se mai adaugă și inflațiunea, contribuțiunea muncii omenești la procesul de producțiune încearcă o suprapretuire exagerată.

Așa se explică creșterea rapidă a salariilor precum și hipertrofierea numărului salariaților.

~~Cauza de bincinire, aprită să intre în tar~~ ^{Proletarizarea societății se}
~~produce într-o măsură îngrijitoare~~ ^{este stat de bincinire} ~~salariilor~~

Numărul salariaților crește prin intrarea în rândurile lor ^{stat a unor} ~~nu sunt~~ forte noi calificcate câtă unei mase de elemente insuficient pregătite și de o înolăclucă valoare.

Elementul ^{„eudemling”} feminin luat de la îndetătuicirile lui tradiționale este ~~introdu~~ ^{introdu} dus în proporțiuni exagerate în masa salariaților.

Suprapretuirea de orientează masele ampr

valorii lor.

Standardul de viață se ridică la un nivel foarte ridicat. Un raport normal, stăpânit de logică între cheltuieli și venituri nu mai există.

Gosna oricui după un salariu, în împrejurări când el se poate obține atât de ușor, duce curând la o gravă deformare a orientării profesionale.

Fie care, după o logică înfiptă în cursă și firea omului, raționeste continuu în alegerea unei activități din ce în ce mai ușoare și în îndepărtarea ~~de~~ ^{de} ~~definiția~~ ^{cu dispreț} de tot ceea ce este muncă ^{legată} ~~ca~~ ^{de} ~~eforturi~~ fizice sau intelectuale.

Situația aceasta dăinuiește o leucată de vreme. Ea durează atât timp cât necesitățile interioare ale țării nu ~~permite~~ sunt încă complet acoperite și cât piața internă mai poate suporta costul unei producții prea scumpe! Dincolo de aceste necesități, piața internă încătesată, lipsită de libertatea

necesară, ^{pentru} stabilirea echilibrului între
 producțiile diferitelor state ale lumii;
 refuză să primească ^{cu multă ușurință} bunurile create în
 adevăr cu sacrificii dar într-un regim
 de înfrigurată izolare.

În procentul de producție cel dintr-un
 element asupra căruia se va resfrânge mai
^{repede și mai ușor} costul prea ridicat al producției va
 fi salariul.

Salariul va încerca ^{deci} reduceri simțitoare.
 Aceste reduceri nu vor fi suficiente atâta
 vreme cât statul pentru întreținerea
 unui aparat administrativ hipertrofiat
^{și luxos} nu va renunța la taxele, impozitele,
 și prelevările excesive de care este boată
 producția.

De aceea reducerea salariilor se va
 schimba curând într-o suprimare parti-
 cială a lor. Lipsa de salarii va forța
 o reducere a producției.

Un mare număr din salariatii atrași în
~~ultimii ani de după război~~
 de artificialitatea unei activități eco-
 nomice încâtuzate vor fi trimiși acasă.
 Același soartă o vor avea și mulți
 disfuncționarii publici sau particulari
 al căror salariu nu se ^{va} mai ~~putea~~ acoperi
 în cauza diminuării veniturilor, ca
 urmare a restrângerii activității econo-
 mice.

Iată prin urmare izvorul răului de
 care suferim astăzi.

~~Iată o societate organizată spre a~~
 Iată cui datorăm în mare parte
 spectacolul sfârșitor al milioaneilor
 de mâini cutrușe.

~~Soluții~~ Remedii pentru îndreptarea
 unei stări atât de grave fără îndoială
 că nu sunt așa ușor de găsit.

Sau recomandat totuși multe și
 le vom examina într-o expunere viitoare.

16 ^{helene} ~~condamna~~ ^{reintorcerea} ca
Până atunci însă reintorcerea la
libertate, atât în viața economică internă
cât și în relațiile economice inter-
naționale, ~~este condiția primordială~~ ^{este prima cale pe care}
helene să mergem pentru a putea
restabili echilibrul ^{atât} în gospodăria
statelor ^{cât} în relațiile dintre oameni.

S. Ghiron velle

București 5 Februarie 1934.